

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2010. gada 19. martā*

Lieta T-42/06

Bruno Gollnisch, ar dzīvesvietu Limonē [*Limonest*] (Francija), ko pārstāv V. de Senži [*W. de Saint Just*] un G. Dibui [*G. Dubois*], advokats,

prasītājs,

pret

Eiropas Parlamentu, ko sākotnēji pārstāvēja H. Kriks [*H. Krück*], K. Karamarks [*C. Karamarcos*] un A. Padovska [*A. Padowska*] pēc tam H. Kriks, D. Mūrs [*D. Moore*] un A. Padovska, pārstāvji,

atbildētājs,

pirmkārt, par lūgumu atcelt Eiropas Parlamenta 2005. gada 13. decembra lēmumu neaizstāvēt Bruno Golniša [*Bruno Gollnisch*] imunitāti un privilēģijas un, otrkārt, par lūgumu atlīdzināt B. Golniša ciestos zaudējumus šī lēmuma dēļ.

* Tiesvedības valoda — franču.

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Azizi [*J. Azizi*], tiesneši E. Kremona [*E. Cremona*] un S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*] (referents),

sekretāre K. Kristensena [*C. Kristensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 28. janvāra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1. *Protokols par privilēģijām un imunitāti*

- 1 Protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās, kas sākotnēji bija pievienots Līgumam par vienotas Eiropas Kopienu Padomes un vienotas Eiropas Kopienu

Komisijas izveidi un pēc tam saskaņā ar Amsterdamas līgumu — EK līgumam (turpmāk tekstā — “protokols”), 9. pantā ir paredzēts:

“Attiecībā uz Eiropas Parlamenta locekļiem nevar veikt izmeklēšanas darbības, viņus aizturēt vai uzsākt tiesvedību sakarā ar viedokli, ko viņi pauduši, vai balsojumu, ko viņi veikuši, pildot pienākumus.”

2 Protokola 10. pantā ir noteikts:

“Eiropas Parlamenta sesijās tā locekļiem ir:

a) savā valstī — imunitāte, ko piešķir attiecīgās valsts parlamenta locekļiem;

b) visās citās dalībvalstīs — imunitāte attiecībā uz aizturēšanu un tiesvedību.

Imunitāte tāpat attiecas uz Eiropas Parlamenta locekļiem, kamēr viņi dodas uz Eiropas Parlamenta sanāksmes vietu un prom no tās.

Ja Eiropas Parlamenta locekli aiztur pārkāpuma izdarīšanas laikā, viņš nevar atsaukties uz imunitāti un tā neliedz Eiropas Parlamentam izmantot tiesības kādam no tā locekļiem atņemt imunitāti.”

2. Parlamenta iekšējais reglaments

- 3 Parlamenta iekšējā reglamenta (OV 2005, L 44, 1. lpp.) 16. izdevuma (2004. gada jūlijs) 5. panta 1. punktā ir paredzēts, ka “deputāti izmanto privilēģijas un neaizskaramību [imunitāti] atbilstoši [protokolam]”.
- 4 Parlamenta iekšējā reglamenta 6. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Īstenojot savas pilnvaras attiecībā uz privilēģijām un neaizskaramību [imunitāti], Parlamenta mērķis ir pirmām kārtām saglabāt savu demokrātiskas likumdevējas asamblejas integritāti un nodrošināt deputātu neatkarību, viņiem veicot savus pienākumus.

[..]

3. Par visiem Parlamenta priekšsēdētājam adresētajiem deputātu vai bijušo deputātu pieprasījumiem aizstāvēt deputāta neaizskaramību [imunitāti] un privilēģijas paziņo plenārsēdē un tos nodod atbildīgajai komitejai.”

- 5 Parlamenta iekšējā reglamenta 7. panta 6. punktā ir noteikts:

“Privilēģiju vai neaizskaramības [imunitātes] aizstāvēšanas gadījumos komiteja precizē, vai šie apstākļi rada administratīva vai citāda veida šķēršļus deputāta pārvietošanās brīvībai, viņam ierodoties Parlamenta sanāksmju vietā vai to atstājot, no vienas puses, un viedokļa paušanai vai balsošanai savu pienākumu pildīšanas laikā, no otras puses, vai arī tie ir pielīdzināmi [protokola] 10. panta aspektiem, kas izriet no attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, un iesniedz atbildīgajai iestādei priekšlikumu izdarīt vajadzīgos secinājumus.”

3. Francijas konstitūcijas 26. pants

- 6 Francijas konstitūcijas 26. pantā ir noteikts:

“Attiecībā uz parlamenta locekli nevar uzsākt tiesvedību, veikt izmeklēšanas darbības, viņu apcietināt, aizturēt vai tiesāt sakarā ar viedokli, ko viņš paudis, vai balsojumu, ko viņš veicis, pildot pienākumus.

Parlamenta locekli nedrīkst kriminālietā apcietināt, ne arī pakļaut jebkādam citam aizliedzošam vai ierobežojošam pasākumam bez asamblejas, kurā loceklis ievēlēts, prezidija atļaujas. Šāda atļauja nav nepieciešama, ja locekli aiztur nozieguma izdarīšanas laikā vai ir pasludināts notiesājošs spriedums.

Parlamenta locekļa aizturēšana, līdzekļi, kas saistīti ar brīvības atņemšanu vai ierobežošanu, tiek apturēti uz sesijas laiku, ja to prasa asambleja, kurā viņš darbojas [..]”

Prāvas rašanās fakti

- 7 Prasītājs Bruno Golnišs ir Eiropas Parlamenta deputāts un Ronas Alpu [*Rhône-Alpes*] (Francija) reģionālais padomnieks.
- 8 2004. gada 11. oktobrī prasītājs savā politiskajā mītnē Lionā (Francija) rīkoja preses konferenci.
- 9 Tās ietvaros prasītājs vienu pēc otra aplūkoja šādus tematus: jautājumu par Turcijas Republikas pievienošanu Eiropas Savienībai, Līguma par Konstitūciju Eiropai ratifikācijas procesu, ķīlnieku lietu Irākā, politisko un sociālo situāciju un, visbeidzot, Komisijas ziņojumu par rasismu un holokausta noliegšanu *Jean-Moulin Lyon-III* universitātē, kurš tika iesniegts Francijas Izglītības ministrijā (saukts par — “Ruso [*Roussou*] ziņojumu”), kurš cita starpā aplūkoja noteiktu universitātes pasniedzēju politisko nostāju attiecībā uz Otrā pasaules kara vēsturi Eiropā.
- 10 2004. gada 15. oktobrī Francijas tieslietu ministrs deva rīkojumu uzsākt policijas izmeklēšanu saistībā ar dažiem prasītāja paziņojumiem šīs konferences ietvaros, kuri tika uzskatīti par nacionālsociālistiskā režīma veikto noziegumu pret cilvēci apšaubīšanu.

- 11 Ar 2004. gada 29. novembra vēstuli Lionas Apelācijas tiesas ģenerālprokurors deva Lionas prokuroram norādījumus uzsākt pret prasītāju tiesvedību par noziegumu pret cilvēci apstrīdēšanu. Lionas prokurors uzsāka pret prasītāju kriminālprocesu, pamatojoties uz 1881. gada 29. jūlija Likuma par preses brīvību (*Bulletin des Lois*, 1881, Nr. 637, 125. lpp.) 24.a pantu. Šis pants, ar kuru, paredzot kriminālsodu, cita starpā ir aizliegts publiski teikt runu, apstrīdot noziegumu pret cilvēci pastāvēšanu, tika ieviests ar 1990. gada 13. jūlija Likuma Nr. 90-615 (1990. gada 14. jūlija *JORF*, 8333. lpp.) 9. pantu, lai apkarotu ikvienu rasistisku, antisemitisku vai ksenofobisku aktu.
- 12 2005. gada 7. aprīlī Parlamenta deputāts Luka Romanjoli [*Luca Romagnoli*] saskaņā ar Parlamenta iekšējā reglamenta 6. panta 3. punkta noteikumiem nosūtīja Parlamenta priekšsēdētājam vēstuli, lūdzot viņam vērsties Juridiskajā komisijā ar pieteikumu par prasītāja parlamentārās imunitātes aizstāvēšanu, šādā redakcijā:

“Šis ir [...] acimredzams *fumus persecutionis* gadījums, kad izpildvaras loceklis pēc personīga izpildvaras locekļa rīkojuma uzsāk tiesvedību pret parlamentārieti no opozīcijas, kurš turklāt ir tā oponents vietējā līmenī.

Saskaņā ar [protokola] 10. panta [pirmās daļas a) apakšpunktu] B. Golniša parlamentārā imunitāte ir paredzēta Francijas konstitucionālajās tiesībās. Francijas konstitūcijas 26. pantā ir paredzēts, ka asambleja, kurā parlamentārieti piedalās, var prasīt apturēt kriminālprocesu.

Rīkojoties saskaņā ar [Parlamenta iekšējā reglamenta] 6. panta 3. punktu, man ir tas gods ar viņa piekrišanu aizstāvēt B. Golniša imunitāti.”

- 13 2005. gada 14. aprīlī, Parlamenta plenārās sesijas laikā, Parlamenta priekšsēdētājs pieņēma R. Romanjoli vēstuli un nodeva pieteikumu par prasītāja imunitātes aizstāvēšanu par šo jomu atbildīgajai Juridiskajai komisijai.
- 14 2005. gada 21. aprīlī Juridiskās komisijas sanāksmes laikā par referenti šajā lietā tika iecelta Parlamenta deputāte Valisa [*Wallis*].
- 15 2005. gada 25. aprīlī, pēc tam, kad prasītājs bija saņēmis uzaicinājumu 2005. gada 26. aprīlī ierasties Lionas krimināltiesā, R. Romanjoli nosūtīja Parlamenta priekšsēdētājam jaunu vēstuli.
- 16 Tā kā Parlamentā vēl nebija ticis izskatīts pieteikums par prasītāja imunitātes aizstāvēšanu, Lionas krimināltiesas sēdē lietas izskatīšana tika pārcelta uz vēlāku laiku.
- 17 2005. gada 9. jūnijā Parlamenta Juridiskās komisijas priekšsēdētājs rakstiski vērsās pie Francijas tieslietu ministra, lai, pirmkārt, informētu viņu par prasītāja pieteikumu par imunitātes aizstāvēšanu un, otrkārt, uzdotu viņam dažus jautājumus, kas saistīti ar uzsāktu tiesas procesu par prasītāju.
- 18 2005. gada 13. jūlijā Parlamenta priekšsēdētājs rakstīja Francijas pastāvīgajam pārstāvim Eiropas Savienībā, lai viņu informētu par procesa virzību Parlamentā un lūgtu viņam iesniegt tiesu iestādēm pieteikumu par tūlītēju kriminālprocesa apturēšanu, lai ļautu Parlamentam pārbaudīt lietu un pieņemt lēmumu par pieteikumu par prasītāja imunitātes aizstāvēšanu.

- 19 2005. gada 14. jūlijā Parlamenta Juridiskās komisijas rīkotās sanāksmes laikā tā veica indikatīvu balsojumu, pēc kura tā uzdeva Valisai sagatavot ziņojuma projektu par prasītāja imunitātes aizstāvēšanu.
- 20 Atbildot uz Parlamenta priekšsēdētāja 2005. gada 13. jūlija vēstuli, Francijas tieslietu ministrs 2005. gada 18. jūlijā viņam rakstīja:

“Par apsūdzības norādīto pierādījumu esamību un pietiekamību ir jālemj attiecīgajai tiesai, kurā uzsākta tiesvedība, pēc publiskām debatēm sacīkstes formā, līdz tam uz apsūdzēto attiecinot nevainīguma prezumpciju. Es kā tieslietu ministrs nevaru sniegt vērtējumu par šo jautājumu.

Turklāt es uzskatu, ka tiesas izmeklēšanas ietvaros Golniša, lai gan viņš nepakļāvās policijas dienestu viņam sūtītajām pavēstēm, netika aizturēts un viņam netika piemēroti drošības līdzekļi; šie līdzekļi ir vienīgie, kuriem saskaņā ar [Francijas] konstitūcijas 26. pantu attiecībā uz valsts parlamentāriešiem ir nepieciešama iepriekšēja asamblejas dienesta, kuros tie ietilpst, atļauja.”

- 21 Pēc vairākām sanāksmēm un trīs ziņojumu projektu pārbaudes Parlamenta Juridiskā komisija 2005. gada 22. novembra sanāksmē pieņēma ceturto Valisas ziņojuma projektu par prasītāja pieteikuma par imunitātes aizstāvēšanu noraidīšanu.

22 Šī ziņojuma pamatojums ir šāds:

“4. Kopš sava pirmā piecu gadu pilnvaru laika Eiropas Parlaments ir lēmis par noteiktu skaitu pieprasījumiem atņemt imunitāti. Parlamenta lēmumi attiecībā uz šiem pieprasījumiem ir ļāvuši secināt dažus vispārējus principus, kuri ir nostiprināti rezolūcijā, kuru Parlaments pieņēma 1987. gada 10. marta sēdē, pamatojoties uz Doneza [*Donnez*] ziņojumu par protokola projektu par [protokola] pārskatīšanu, ciktāl tas attiecas uz Eiropas Parlamenta locekļiem (A2-121/86). Lietderīgi ir te īsumā atgādināt dažus no šajā gadījumā vērā ņemamajiem principiem.

- a) Parlamentārā imunitāte nav privilēģija, kuru varētu izmantot viens vai otrs Parlamenta loceklis, bet garantija Parlamenta un tā locekļu neatkarībai attiecībā pret citām iestādēm.

- b) Tas, ka [protokola] 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktā ir atsauce uz imunitāti, kura ir noteikta valsts parlamenta locekļiem, nenozīmē, ka Eiropas Parlaments nevarētu radīt pats savus noteikumus par parlamentārās imunitātes atņemšanu. Parlamenta lēmumi pamazām ir izveidojuši vienotu Eiropas parlamentārās imunitātes jēdzienu, kurš būtībā ir neatkarīgs no dažādajām valsts parlamentu praksēm. Tas ļauj izvairīties no tā, ka pret deputātiem atkarībā no to pilsonības attiektos atšķirīgi. Līdz ar to, pat ja tiek ņemta vērā valsts tiesībās atzītā imunitāte, Eiropas Parlaments, lemjot atņemt vai neatņemt deputātam imunitāti, piemēro savus pastāvīgos principus.

Parlamentārās imunitātes mērķis ir aizstāvēt deputātu vārda un politisko debašu brīvību. Tādējādi kompetentā Eiropas Parlamenta komisija vienmēr kā pamatprincipu ir apstiprinājusi, ka visos gadījumos, kad deputātiem pārņemta rīcība ietilpst viņa politiskajā darbībā vai ir ar to saistīta tieši, imunitāte netiek atņemta.

Tas ietver, piemēram, ar deputāta politisko darbību saistītu viedokļu paušanu, kuri izteikti demonstrācijās, publiskās sanāksmēs, politiskās publikācijās, presē, grāmatā, televīzijā, parakstot politisku traktātu un pat tiesā.

- c) Šo principu papildina citi apsvērumi, kuri ir par vai pret imunitātes atņemšanu, tostarp “*fumus persecutionis*”, proti, pieņēmums, ka kriminālprocess ir uzsākts, lai kaitētu deputāta politiskajai darbībai. Kā tas ir norādīts Doneza ziņojuma pamatojumā, jēdziens “*fumus persecutionis*” būtībā nozīmē, ka imunitāte netiek atņemta, ja ir aizdomas, ka kriminālprocesa pamatā ir nodoms kaitēt deputāta politiskajai darbībai.

Tādējādi, ja kriminālprocesu ir ierosinājis politiskais oponents, nepastāvot pierādījumiem par pretējo, imunitāte netiek atņemta, ciktāl ir jāuzskata, ka kriminālprocesa mērķis ir kaitēt attiecīgajam deputātam, nevis kaitējuma atlīdzināšana. Tāpat imunitāte netiek atņemta, ja kriminālprocess ir uzsākts apstākļos, kuri ļauj domāt, ka tā vienīgais mērķis ir kaitēt deputātam.

III. Piedāvātā lēmuma pamatojums

1. Juridiskā komisija ir detalizēti izpētījusi [protokola] pantus, kurus varētu piemērot. Komisija nolēma, ka šī lieta ir jāskata, ņemot vērā [protokola] 9. pantu kopā ar iepriekš atgādinātajiem principiem.

9. pantā ir noteikts, ka “attiecībā uz Eiropas Parlamenta locekļiem nevar veikt izmeklēšanas darbības, viņus aizturēt vai uzsākt tiesvedību sakarā ar viedokli, ko viņi pau-

duši, vai balsojumu, ko viņi veikuši, pildot pienākumus”. Pilnīga imunitāte attiecas tikai uz viedokļiem vai balsojumiem, ko [deputāti] veikuši, pildot pienākumus.

Parlaments vienmēr ir aizstāvējis pamatprincipu, saskaņā ar kuru imunitāti nevar atņemt gadījumā, kad deputātam pārmestās darbības ir veiktas, pildot viņa kā Eiropas Parlamenta deputāta pienākumus, vai ir tieši saistītas ar šādiem pienākumiem. Šie paši principi ir jāpiemēro pieteikuma par parlamentārās imunitātes aizstāvēšanu gadījumā.

- a) Pamatojoties uz šie principiem, komisija norāda, ka, paužot savu viedokli 2004. gada 11. oktobra preses konferencē, B. Golnišs neizmantoja savu vārda brīvību, “pildot savus pienākumus” kā Eiropas Parlamenta deputāts.

Saskaņā ar B. Golniša sniegtajiem paskaidrojumiem viņš sniedza vērtējumu par Katiņas slaktiņu, atbildot uz žurnālistu jautājumiem par aso kritiku, ko viņš paudis attiecībā uz politisko iejaukšanos Ruso ziņojumā par *Lyon-III* universitātes pasniedzēju politiskajiem uzskatiem. Šie paziņojumi tika tieši saistīti ar B. Golniša kā *Lyon-III* universitātes profesora profesionālo darbību un tiem nebija nekāda sakara ar Eiropas Parlamenta deputāta pienākumiem.

Līdz ar to nevar pieņemt, ka viņš būtu rīkojies, “pildot pienākumus” kā Eiropas Parlamenta deputāts.

- b) [Parlamenta iekšējā] reglamenta 7. panta 6. punkts ir izpildīts. Saskaņā ar Francijas tieslietu ministra sniegtu informāciju pret B. Golnišu uzsāktais kriminālprocess

nav šķērslis viņa mandāta izmantošanai, kurš liegtu viņam, piemēram, piedalīties Parlamenta sesijās, komisijas sanāksmēs un tā tālāk. No šīs informācijas izriet, ka B. Golnišam nav jābūt klātesošam tiesas sēdēs un ka viņu var pārstāvēt viņa pārstāvis. Turklāt tiesas sēde pēc B. Golniša lūguma var tikt atlikta.

2. Saskaņā ar [Parlamenta iekšējā] reglamenta 7. panta 2. punktu komisijas lēmuma priekšlikumā var tikai ieteikt pieņemt vai noraidīt pieteikumu par imunitātes un privilēģiju aizstāvēšanu.

IV. Secinājumi

Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Juridiskā komisija, pārbaudījusi iemeslus, kuri ir par vai pret imunitātes aizstāvēšanu, iesaka noraidīt pieteikumu par B. Golniša imunitātes aizstāvēšanu.”

- 23 Ar 2005. gada 13. decembra Lēmumu 2005/2072 (IMM) (turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”) Parlaments pieņēma šo priekšlikumu un, apstiprinot Juridiskās komisijas ziņojumu un nenosakot citu pamatojumu, nolēma “neaizstāvēt [prasītāja] imunitāti un privilēģijas”.
- 24 Lionas Apelācijas tiesa ar 2008. gada 28. februāra spriedumu apstiprināja Lionas krimināltiesas spriedumu, ar kuru prasītājam tika piespriests trīs mēnešu cietumsods nosacīti un EUR 5000 naudas sods, kā arī uzlikts pienākums izmaksāt zaudējumu atlīdzību civilprasītājiem.

25 Ar 2009. gada 23. jūnija spriedumu Kasācijas tiesa (Francija) tomēr atcēla Lionas Apelācijas tiesas 2008. gada 28. februāra spriedumu. Kasācijas tiesa būtībā nolēma, ka prasītājam pārmestie fakti nevarēja būt pamats kriminālprocesam, un līdz ar to izbeidza pret prasītāju uzsākto kriminālprocesu.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

26 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 13. februārī, prasītājs saskaņā ar EKL 230. panta ceturto daļu cēla prasību, lūdzot atcelt apstrīdēto lēmumu, kā arī atlīdzināt morālo kaitējumu, kas viņam esot nodarīts.

27 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 13. februārī, prasītājs saskaņā ar EKL 242. pantu iesniedza lūgumu apturēt apstrīdētā lēmuma izpildi. Ar Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2006. gada 12. maija rīkojumu šis lūgums tika noraidīts.

28 Ar 2006. gada 21. februārī Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegtu aktu R. Romanjoli lūdza ļaut iestāties lietā prasītāja prasījumu atbalstam. Minētais lūgums tika noraidīts ar Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētāja 2008. gada 14. februāra rīkojumu.

29 Ar dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 28. aprīlī, Parlaments atbilstoši Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējās tiesas] Reglamenta 114. panta 1. punktam iesniedza iebildi par nepieņemamību, lai kā nepieņemamu noraidītu visu prasību kopumā.

- 30 Ar dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 20. jūnijā, prasītājs iesniedza savus apsvērumus par Parlamenta celto iebildi par nepieņemamību.
- 31 Iebildes par nepieņemamību izskatīšana ar Pirmās instances tiesas (trešā palāta) 2008. gada 22. janvāra rīkojumu tika atlikta līdz lietas izskatīšanai pēc būtības.
- 32 2008. gada 14. martā Parlaments iesniedza savu iebildumu rakstu.
- 33 Ar 2008. gada 1. aprīļa kancelejas vēstuli prasītājs tika aicināts iesniegt replikas rakstu.
- 34 Viņam noteiktajā laikā prasītājs replikas rakstu neiesniedza, tomēr vēlāk apliecināja savu interesi par prāvas risinājumu.
- 35 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (trešā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu.
- 36 Tika uzklausi lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz 2009. gada 28. janvāra tiesas sēdē Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.
- 37 Pēc Kasācijas tiesas 2009. gada 23. jūnija sprieduma Pirmās instances tiesa ar 2009. gada 9. jūlija rīkojumu nolēma atkārtoti sākt mutvārdu procesu un procesa

organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja lietas dalībniekus iesniegt dokumentus un atbildēt uz jautājumiem attiecībā uz minēto spriedumu. Šis lūgums tika izpildīts.

³⁸ Ar Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētāja 2009. gada 17. septembra lēmumu mutvārdu process tika slēgts.

³⁹ Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai [agrāk — Pirmās instances tiesa] ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— samaksāt viņam summu EUR 8000 apmērā kā atlīdzību par morālo kaitējumu;

— samaksāt viņam summu EUR 4000 apmērā to tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanai, kas radušies saistībā ar viņa pārstāvēšanu un viņa prasības sagatavošanu.

⁴⁰ Parlamenta prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— konstatēt, ka strīda priekšmets vairs nepastāv un ka pēc Kasācijas tiesas 2009. gada 23. jūnija sprieduma tiesvedība ir jāizbeidz;

- pakārtoti, noraidīt prasību kā nepieņemamu vai nepamatotu;

- piespriest prasītājam atlidzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

1. Par prasību atcelt tiesību aktu

Lietas dalībnieku argumenti

- ⁴¹ Pēc Vispārējās tiesas aicinājuma izteikt savu viedokli par Kasācijas tiesas sprieduma sekām uz šo procesu, prasītājs būtībā vispirms apgalvo, ka viņam vēl ir interese panākt apstrīdētā lēmuma atcelšanu, pirmkārt, lai izvairītos no tā, ka šis lēmums varētu kļūt par precedentu, otrkārt, tā kā pret viņu ir uzsākts process par jauniem faktiem un līdz ar to ir svarīgi, lai Vispārējā tiesa atbildētu uz tiesību jautājumiem, ko rada apstrīdētais lēmums, un lai Parlaments turpmāk nepieņemtu līdzīgus lēmumus, treškārt, tā kā ar Kasācijas tiesas lēmumu nav pilnībā atlidzināts viņam ar apstrīdēto lēmumu radītais morālais kaitējums un, ceturtkārt, tā kā viņš ir cietis materiālo kaitējumu sakarā ar izdevumiem, kas viņam radās, lai apstrīdētu apstrīdēto lēmumu.
- ⁴² Turklāt prasītājs būtībā apgalvo, ka viņa prasība esot pieņemama.

- 43 Savas prasības pamatojumam prasītājs izvirza sešus pamatus. Viņš apgalvo, ka Parlaments esot veicis procesa pārkāpumu, otrkārt, ka tas esot pārkāpis protokola 9. un 10. pantu, treškārt, ka Parlaments esot pārkāpis Juridiskās komisijas pastāvīgo praksi attiecībā uz vārda brīvību, no vienas puses, un *fumus persecutionis*, no otras puses, ceturtkārt, ka Parlaments esot pārkāpis tiesiskās drošības un tiesiskās pašāvības aizsardzības principus, piektkārt, ka Parlaments esot apdraudējis deputāta neatkarību un, visbeidzot, sestkārt, ka Parlaments esot pārkāpis sava iekšējā reglamenta par procedūru, kas var beigties ar deputāta pilnvaru atņemšanu, noteikumus.
- 44 Parlaments būtībā apgalvo, ka prasītājam vairs neesot intereses panākt apstrīdētā lēmuma atcelšanu, jo pret viņu uzsāktais kriminālprocess ar Kasācijas tiesas 2009. gada 23. jūnija spriedumu esot galīgi izbeigts un jautājums par prasītāja imunitāti šīs lietas ietvaros vairs neesot aktuāls. No tā, pēc Parlamenta domām, izrietot, ka apstrīdētā lēmuma atcelšana neradītu prasītājam nekādas tiesiskas sekas.
- 45 Parlaments uzskata, ka prasītājs ar savu prasību patiesībā vēloties piespiest atkārtoti pārbaudīt lietu un pēc šādas atkārtotas pārbaudīšanas aizstāvēt viņa imunitāti un nolemt apturēt kriminālprocesu, kas, ņemot vērā Kasācijas tiesas spriedumu, būtu neiespējami.
- 46 Tā, norādot, ka prasība ir nepieņemama, Parlaments uzskata, ka, pat ja prasība tiktu uzskatīta par pieņemamu, tiesvedība būtu jāizbeidz.
- 47 Attiecībā uz pieņemamību Parlaments būtībā apgalvo, ka ar apstrīdēto lēmumu neesot radītas tiesiskās sekas, pirmkārt, tā rakstura dēļ un, otrkārt, parlamentārās imunitātes vispārējās sistēmas dēļ un ka tādējādi runa neesot par apstrīdamu aktu.

- 48 Attiecībā uz pamatojumu Parlaments apgalvo, pirmkārt, ka prasība esot vērsta pret Juridiskās komisijas ziņojumu un īpaši pret šī ziņojuma pamatojumu, taču tikai sēdē pieņemts lēmums varot būt Parlamenta akts, jo ne Juridiskās komisijas ziņojumā ietvertu lēmuma priekšlikumu, ne minēto pamatojumu nevarot uzskatīt par Parlamenta tiesību aktiem.
- 49 Otrkārt, Parlaments apgalvo, ka aktus par imunitātes aizstāvēšanu nevarot pamatot tieši ar protokolu un ka līdz ar to izvēlētais juridiskais pamats bija tā iekšējais reglaments par imunitātes aizstāvības aktu pieņemšanas procedūru.
- 50 Treškārt, Parlaments norāda, ka saskaņā ar atbilstošām tiesību normām par imunitātes aizstāvēšanu Parlamenta lēmumu neaizstāvēt imunitāti teorētiski varēja pieņemt, balstoties kā uz protokola 9. pantu, tā arī uz tā 10. pantu.
- 51 Ceturtkārt, Parlaments apgalvo, ka prasītāja apgalvojumi par nepieciešamību piemērot minēto 10. pantu neradot jautājumu ne par apstrīdētā lēmuma juridisko pamatu, ne par apstrīdētā lēmuma vērtējumu pēc būtības.
- 52 Piektkārt, attiecībā uz kriminālprocesa apturēšanas piemērošanu Parlaments norāda, ka prasītājs savā prasībā nevis apgalvojot, ka Parlamentam būtu bijusi jāpiemēro Francijas konstitūcijas 26. panta trešā daļa, bet gan ka iespējamajam lēmumam aizstāvēt prasītāja imunitāti būtu vajadzējis radīt šajā konstitucionālajā normā paredzētās

sekas, un ka, pēc tā domām, protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktā neesot norāde uz Francijas konstitūcijas 26. panta trešo daļu.

- 53 Sestkārt, Parlaments norāda, ka, pat ja tas attiecībā uz prasītāju būtu varējis piemērot šo konstitucionālo normu, tas, ņemot vērā diskrecionāro varu, būtu varējis pieņemt tādu pašu lēmumu kā apstrīdētais lēmums.
- 54 Septītkārt, Parlaments apgalvo, ka Francijas konstitūcijas 26. panta trešās daļas piemērošana, no vienas puses, būtu varējusi izvirzīt jautājumu par to, vai Parlamentam drīzāk nebija jārikojas tieši uz šīs valsts tiesību normas pamata, nevis jāizmanto tā iekšējā reglamentā paredzētā procedūra, jo reglamentā ir iepriekš pieņemta imunitātes esamība, kā sekas var būt imunitātes aizstāvības procedūra, turpretim saskaņā ar Francijas konstitūcijas 26. panta trešo daļu pirms asamblejas lēmuma imunitāte nepastāv. Turklāt Parlaments uzskata, ka, pat ja tas būtu rīkojies, pamatojoties uz Francijas konstitūcijas 26. panta trešo daļu, tas būtu varējis pieņemt negatīvu lēmumu un prasītāja tiesiskais stāvoklis paliktu nemainīgs.
- 55 No otras puses, kriminālprocesa apturēšanas procedūras piemērošana, pēc Parlamenta domām, radītu problēmu saistībā ar piešķiramo piemērojamību jēdzienam "sesija", kura Kopienas nozīme ir jāapsver, kā sekas būtu, ka lēmuma par kriminālprocesa apturēšanu ietekme beigtos ikgadējās 2005./2006. gada sesijas beigās, proti, 2006. gada marta otrajā otrdienā, izņemot gadījumu, ja Parlaments atjaunotu lēmumu prasīt kriminālprocesa apturēšanu.
- 56 Astotkārt, Parlaments norāda, ka prasītājs nevarot pamatoti atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu, jo Parlaments nebija sniedzis viņam pre-

cīzus, beznosacījuma un saskaņotus solījumus, kas ļautu ticēt, ka viņa imunitāte tiks aizstāvēta, un turklāt Parlamentam šajā jomā ir plaša rīcības brīvība.

- 57 Devītkārt, Parlaments apgalvo, ka prasītājs neesot iesniedzis nevienu pierādījumu, lai pamatotu savus apgalvojumus par to, ka apstrīdētais lēmums kaitētu viņa kā deputāta neatkarībai.
- 58 Visbeidzot, desmitkārt, Parlaments norāda, ka prasītāja apgalvojumi attiecībā uz Parlamenta iekšējā reglamenta 3. panta 6. punkta otrās daļas pārkāpumu neesot pamatoti, jo šai normai neesot nekāda sakara ar apstrīdēto lēmumu.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 59 Vispirms būtu jāizvērtē, vai prasītājam vēl ir interese celt šo prasību un līdz ar to vai nav jāizbeidz tiesvedība par prasību atcelt tiesību aktu.
- 60 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dienā, kad prasība tiek celta, ņemot vērā prasības priekšmetu, ir jāpastāv prasītāja interesei celt prasību, citādi tā ir nepieņemama. Turklāt prasītāja interesei, lai tā prasība tiktu apmierināta, jāilgst līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, citādi tiesvedība ir izbeidzama (šajā ziņā skat. Tiesas 1963. gada

16. decembra spriedumu lietā 14/63 *Forges de Clabecq/Haute Autorité, Recueil*, 719. un 748. lpp., un 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-362/05 P *Wunenburger/Komisija, Krājums, I-4333. lpp., 42. punkts*).

- 61 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai tiesvedība par prasību atcelt tiesību aktu ir jāzbeidz, ja prasītājam ir zudusi interese panākt apstrīdētā akta atcelšanu sakarā ar tiesvedības laikā notikušu notikumu (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 17. oktobra rīkojumu lietā T-28/02 *First Data u.c./Komisija, Krājums, II-4119. lpp., 36. un 37. punkts* un tajos minētā judikatūra), kura dēļ šī akta atcelšanai pašai par sevi vairs nevar būt tiesisku seku (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1997. gada 14. marta rīkojumu lietā T-25/96 *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen un Hapag-Lloyd/Komisija, Recueil, II-363. lpp., 16. punkts* un tajā minētā judikatūra).
- 62 Turklāt ir nolemts, ka, ja interese, uz kuru atsauca prasītājs, skar tiesisko situāciju nākotnē, tam ir jāpierāda, ka aizskārums šajā situācijā turpmāk izrādās esam konkrēts (Pirmās instances tiesas 1992. gada 17. septembra spriedums lietā T-138/89 *NBV un NVB/Komisija, Recueil, II-2181. lpp., 33. punkts*, un 2005. gada 14. aprīļa spriedums lietā T-141/03 *Sniace/Komisija, Krājums, II-1197. lpp., 26. punkts*).
- 63 Tiesvedības laikā Kasācijas tiesa uzskatīja, ka prasītājam pārņemtie fakti nevarēja būt pamats kriminālprocesam. Tādējādi tika galīgi izbeigts pret prasītāju ierosinātais kriminālprocess, kurš bija pamats prasībai, kuras rezultātā tika pieņemts apstrīdētais lēmums.
- 64 Līdz ar to apstrīdētā lēmuma atcelšanai pašai par sevi nevar būt tiesisku seku. Pēc Kasācijas tiesas sprieduma nav iespējams, ka Parlaments pieņemtu jaunu lēmumu par prasītāja imunitāti, skarot šīs lietas pamatā esošus faktus, jo Kasācijas tiesa ir nolēmusi, ka šie fakti nevar būt pamats kriminālprocesam.

- 65 Līdz ar to prasītājam vairs nav intereses panākt apstrīdētā lēmuma atcelšanu, un ir jāizbeidz tiesvedība par prasību atcelt tiesību aktu.
- 66 Šo secinājumu neatspēko prasītāja argumenti, kuri izvirzīti atbildēs uz Pirmās instances tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, lai uzzinātu viņa viedokli par Kasācijas tiesas 2009. gada 23. jūnija sprieduma sekām.
- 67 Atbildot uz Pirmās instances tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, prasītājs apgalvo, ka par viņu ir uzsākts cits process, kuru uzsākušas pret viņa apmācību naidīgi noskaņotas organizācijas sakarā ar paziņojumu, kuru presē publicējusi pārstāvju grupa, kuras dalībnieks viņš ir, un ka, tā kā šajā sakarā tiek iebilsts pret viņa imunitāti, būtu lietderīgi, ka šajā gadījumā Vispārējā tiesa taisītu spriedumu.
- 68 No Tiesas judikatūras izriet, ka prasītājs var saglabāt interesi lūgt atcelt iestādes aktu, ja apgalvotais prettiesiskums var atkārtoties nākotnē neatkarīgi no tās lietas apstākļiem, kurā šis prasītājs cēlis prasību (šajā ziņā skat. iepriekš 60. punktā minēto spriedumu lietā *Wunenburger/Komisija*, 50.–52. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 69 Tomēr, pat pieņemot, kā to apgalvo prasītājs, ka pret viņu ir uzsākts jauns kriminālprocess par jauniem faktiem, tas nenozīmē, ka šajā lietā apgalvotais prettiesiskums varētu atkārtoties nākotnē, un tas nav atkarīgs no šīs lietas apstākļiem. Prasītājs neapstrīd viņam piemēroto tiesību normu tiesiskumu, bet apgalvo, ka prettiesiska esot piemērošana, kuru Parlaments ir veicis šī strīda pamatā esošās lietas apstākļos. No tā izriet, ka šajā gadījumā iepriekš 68. punktā atgādinātā judikatūra nav piemērojama un ka līdz ar to prasītājs, lai pamatotu savu interesi celt prasību, nevar sev noderīgā veidā atsaukties uz to, ka šis prettiesiskums varētu atkārtoties neatkarīgi no šīs lietas apstākļiem.

- 70 Turklāt prasītājs atsauca uz interesi panākt apstrīdētā lēmuma atcelšanu, lai pierādītu, ka viņa prasība par zaudējumu atlīdzību nolūkā atlīdzināt apgalvoto viņa goda aizskārums, ir pamatota.
- 71 Patiesi no judikatūras izriet, ka prasība atcelt tiesību aktu nav nepieņemama, ja interese nepastāv tikai tādēļ, ka apstrīdētā lēmuma atcelšanas gadījumā iestāde, kura šo aktu ir izdevusi, ņemot vērā apstākļus, varētu nespēt izpildīt tai ar Līgumu uzlikto pienākumu. Šādā gadījumā prasība vēl saglabā interesi vismaz kā pamats iespējamai prasībai par zaudējumu atlīdzību (Tiesas 1980. gada 5. marta spriedums lietā 76/79 *Köencke Fleischwarenfabrik*/Komisija, *Recueil*, 665. lpp., 9. punkts, un 1998. gada 31. marta spriedums apvienotajās lietās C-68/94 un C-30/95 Francija u.c./Komisija, *Recueil*, I-1375. lpp., 74. punkts).
- 72 Tomēr šajā gadījumā ir jānorāda, ka prasītājs prasību par zaudējumu atlīdzību ir cēlis vienlaikus ar prasību atcelt tiesību aktu un līdz ar to Vispārējā tiesa var lemt par kļūdas esamību, kuru, iespējams, ir pieļāvis Parlaments, bez nepieciešamības lemt par prasību atcelt tiesību aktu. Tādējādi prasītājs, lai pamatotu savu interesi celt prasību, nevar sev noderīgā veidā atsaukties uz šo judikatūru.
- 73 Visbeidzot, ar šo prasību saistīto izmaksu atlīdzība attiecas uz tiesāšanās izdevumu vērtējumu un arī tā nepamato prasītāja interesi panākt apstrīdētā lēmuma atcelšanu.
- 74 Līdz ar to, tā kā nav jāizvērtē Parlamenta celtās iebildes par nepieņemamību, ir jākonstatē, ka ir jāizbeidz tiesvedība par prasību atcelt tiesību aktu.

2. *Par prasību par zaudējumu atlīdzību*

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

- ⁷⁵ Parlaments apgalvo, ka prasītājs savā prasībā nenorādot nevienu konkrētu elementu, ne arī nevienu pierādījumu tam, ka būtu izpildīti trīs kumulatīvie Kopienas atbildības iestāšanās nosacījumi, proti, iestādei pārņemtas rīcības prettiesiskums, zaudējumu esamība un cēloņsakarība starp šo rīcību un norādīto kaitējumu, un ka tādējādi prasība par zaudējumu atlīdzību esot nepieņemama.
- ⁷⁶ Prasītājs, pirmkārt, uzskata, ka viņš ir pietiekami pierādījis Parlamenta rīcības prettiesiskumu, atgādinot par pamatiem, uz kuriem viņš ir atsaucies savas prasības atcelt tiesību aktu pamatošanai, un it īpaši to, ka apstrīdētais lēmums esot pieņemts, pamatojoties uz acīmredzami neatbilstošu juridisko pamatu. Otrkārt, viņš uzskata, ka ar apstrīdēto lēmumu viņš esot pakļauts morālam kaitējumam un “tiesas vajāšanai”, kaitējumam, kurš aizskarot viņa godu, kā rezultātā visa Francijas un starptautiskā prese atteikumu aizstāvēt viņa imunitāti esot interpretējusi kā viņa neatzīšanu no Parlamenta puses. Treškārt, viņš uzskata, ka esot pierādīta cēloņsakarība starp Parlamenta prettiesisko aktu un no tā izrietošajiem zaudējumiem.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 77 Atbilstoši Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktam prasītājam ir jānorāda strīda priekšmets, kā arī kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem. Lai izpildītu šīs prasības, prasības pieteikumā par iespējamo iestādes radīto zaudējumu atlīdzību ir jāietver fakti, kas ļautu noteikt rīcības, kuru prasītājs pārmet iestādei, iemeslus, kādēļ tas uzskata, ka pastāv cēloņsakarība starp rīcību un apgalvoto kaitējumu, kā arī šī kaitējuma raksturu un apjomu (skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 22. jūlija rīkojumu lietā T-376/04 *Polyelectrolyte Producers Group*/Padome un Komisija, Krājums, II-3007. lpp., 54. punkts un tajā minētā judikatūra). Šim norādēm ir jābūt pietiekami skaidrām un precīzām, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un Pirmās instances tiesa — lemt par prasību, vajadzības gadījumā bez papildu informācijas prasības pamatojumam. Lai prasība būtu pieņemama nolūkā nodrošināt tiesisko drošību un pareizu tiesvedību, galvenajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ar kuriem prasība ir pamatota, vismaz kopumā saskaņotā un saprotamā veidā jāizriet no paša prasības pieteikuma teksta (skat. Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. decembra spriedumu lietā T-308/05 Itālija/Komisija, Krājums, II-5089. lpp., 72. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 78 Tādējādi ir jāpārbauda, vai prasības pieteikumā ietvertās norādes ir pietiekami skaidras un precīzas, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Vispārējā tiesa bez papildu informācijas iesniegšanas varētu lemt par prasību par zaudējumu atlīdzību.
- 79 Ir jākonstatē, ka no prasības pieteikuma īpaši detalizētā izklāsta redzams, ka Parlamentam pārmestā rīcība ir skaidri identificēta, tajā norādīts, ka apstrīdētais lēmums pakļauj prasītāju morālajam kaitējumam un “tiesas vajāšanai” un ka tas ietver prasījumu piespriest Parlamentam maksāt summu EUR 8000 apmērā kā atlīdzību par morālo kaitējumu.
- 80 Šīs norādes šķiet pietiekošas, lai Parlaments varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Vispārējā tiesa varētu lemt par prasību par zaudējumu atlīdzību.

81 Līdz ar to prasība par zaudējumu atlīdzību ir jāuzskata par pieņemamu.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

- 82 Prasītājs apgalvo, ka Parlamenta rīcība esot bijusi prettiesiska un radījusi viņam morālu kaitējumu, attiecībā uz kuru viņš precizē, ka runa esot par viņa goda aizskārumu. Skaitliski viņš šo kaitējumu vērtē kā EUR 8000. Tomēr viņš atzīst, ka ar Kasācijas tiesas pasludināto spriedumu kaitējums ir daļēji samazinājies.
- 83 Jāatgādina, ka prasītājs apgalvo, pirmkārt, ka Parlaments esot veicis ļaunprātīgu procesa pārkāpumu, otrkārt, ka tas esot pārkāpis protokola 9. un 10. pantu, treškārt, ka Parlaments esot pārkāpis Juridiskās komisijas pastāvīgo praksi attiecībā uz vārda brīvību, no vienas puses, un *fumus persecutionis*, no otras puses, ceturtkārt, ka Parlaments esot pārkāpis tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principus, piektkārt, ka Parlaments esot apdraudējis deputāta neatkarību un, visbeidzot, sestkārt, ka Parlaments esot pārkāpis sava iekšējā reglamenta par procedūru, kas var beigties ar deputāta pilnvaru atņemšanu, noteikumus.
- 84 Attiecībā uz otro iebildumu prasītājs norādīja, ka šajā gadījumā nevarēja piemērot protokola 9. pantu, kurš attiecas uz viedokļiem, kas pausti, vai balsojumu, kas veikts, pildot parlamentārieša pienākumus, un kuru Parlaments bija izvēlējis par pamatu savam lēmumam neaizstāvēt viņa imunitāti, jo šī norma attiecoties tikai uz viedokļiem, kuri izteikti, un balsojumiem, kuri veikti, plenārajā sesijā un tādu parlamentāro

struktūru sanāksmēs kā komisijas vai politiskās grupas, nevis viedokļiem, kuri izteikti kongresā vai vēlēšanu kampaņas laikā.

- 85 Prasītājs apgalvo, ka viņa situācijā savukārt bija jāpiemēro protokola 10. pants, jo šī tiesību norma īpaši attiecoties uz aktiem, kuri nav viedokļi vai balsojumi, kas būtu vai nebūtu izteikti Parlamenta ietvaros. Tomēr komentāri, kuru dēļ viņš tika apsūdzēts, esot izteikti preses konferencē, kura viņa pārstāvētās politiskās partijas telpās bija organizēta, lai norādītu uz politiskās darbības atsākšanu pēc vasaras pārtraukuma.
- 86 Pamatojoties tikai uz protokola 9. pantu, Parlaments esot pieļāvis arī kļūdu tiesību piemērošanā.
- 87 Parlaments apgalvo, ka neesot izpildīti Kopienas atbildības iestāšanās nosacījumi un ka prasība esot jānoraida kā nepamatota.
- 88 Attiecībā uz tam pārņemtas rīcības prettiesiskumu Parlaments prasības atcelt tiesību aktu ietvaros norāda, ka, pirmkārt, prasība patiesībā esot vērsta pret Juridiskās komisijas ziņojumu, kaut arī tikai lēmums, kuru pieņēmis pats Parlaments, varot būt viens no tā tiesību aktiem, jo ne Juridiskās komisijas ziņojumā ietvertu lēmuma priekšlikumu, ne tā pamatojumu nevarot uzskatīt par Parlamenta tiesību aktiem; ka, otrkārt, tā kā aktus par imunitātes aizstāvēšanu nevarot pamatot tieši ar protokolu, izvēlētais juridiskais pamats bija tā iekšējais reglaments par imunitātes aizstāvības aktu pieņemšanas procedūru; ka, treškārt, Parlamenta lēmums neaizstāvēt imunitāti teorētiski varēja pieņemt, balstoties kā uz protokola 9. pantu, tā arī uz tā 10. pantu; ka, ceturtkārt, prasītāja apgalvojumi par nepieciešamību piemērot protokola 10. pantu neradot jautājumu par apstrīdētā lēmuma juridisko pamatu, bet gan jautājumu par apstrīdētā lēmuma vērtējumu pēc būtības; ka, piektkārt, pēc tā domām, protokola 10. panta pir-

mās daļas a) apakšpunktā neesot atsauce uz Francijas konstitūcijas 26. panta trešo daļu un ka prasītājs neapgalvojot, ka Parlamentam būtu bijusi jāpieņem minētā Francijas konstitūcijas 26. panta trešā daļa, bet gan ka iespējamajam lēmumam aizstāvēt prasītāja imunitāti būtu vajadzējis radīt šajā konstitucionālajā normā paredzētās sekas; ka, sestkārt, pat ja tas attiecībā uz prasītāju būtu varējis piemērot šo konstitucionālo normu, Parlaments, ņemot vērā tā diskrecionāro varu, būtu varējis pieņemt tādu pašu lēmumu kā apstrīdētais lēmums; ka, septītkārt, Francijas konstitūcijas 26. panta trešās daļas piemērošana, no vienas puses, būtu varējusi izvirzīt jautājumu par to, vai Parlamentam drīzāk nebija jārikojas tieši uz šīs valsts tiesību normas pamata, nevis jāizmanto tā iekšējā reglamentā paredzētā procedūra, un ka, pat ja Parlaments būtu rīkojies, pamatojoties uz Francijas konstitūcijas 26. panta trešo daļu, tas būtu varējis pieņemt negatīvu lēmumu un prasītāja tiesiskais stāvoklis paliktu nemainīgs; turklāt lēmuma par kriminālprocesa apturēšanu ietekme beigtos ikgadējās 2005./2006. gada sesijas beigās, proti, 2006. gada marta otrajā otrdienā, izņemot gadījumu, ja Parlaments atjaunotu lēmumu prasīt kriminālprocesa apturēšanu, proti, pirms prasītāju ir notiesājusi krimināltiesā; ka, astotkārt, prasītājs nevarot sev noderīgā veidā atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu; ka, devītkārt, prasītājs neesot iesniedzis nevienu pierādījumu, lai pamatotu savus apgalvojumus par to, ka apstrīdētais lēmums kaitētu viņa kā deputāta neatkarībai; ka, visbeidzot, desmitkārt, prasītāja apgalvojumi attiecībā uz Parlamenta iekšējā reglamenta 3. panta 6. punkta otrās daļas pārkāpumu neesot pamatoti.

- ⁸⁹ Attiecībā uz cēloņsakarību Parlaments apgalvo, ka tas neesot atbildīgs par to, ka, trešās personas varētu nepareizi interpretēt apstrīdēto lēmumu un uzskatīt to par prasītāja vainojamības prezumpciju.

Vispārējās tiesas vērtējums

- ⁹⁰ Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības par tās iestāžu prettiesisku rīcību iestāšanās EKL 288. panta otrās daļas izpratnē ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, proti, iestādēm pārmestā rīcība ir prettiesiska, zaudējumi

ir reāli un pastāv cēloņsakarība starp konkrēto rīcību un norādīto kaitējumu (Tiesas 1982. gada 29. septembra spriedums lietā 26/81 *Oleifici Mediterranei/EEK, Recueil*, 3057. lpp., 16. punkts, un Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā T-175/94 *International Procurement Services/Komisija, Recueil*, II-729. lpp., 44. punkts).

- ⁹¹ Šie trīs Kopienų atbildības iestāšanās nosacījumi ir kumulatīvi (Tiesas 1999. gada 9. septembra spriedums lietā C-257/98 P *Lucaccioni/Komisija, Recueil*, I-5251. lpp., 14. punkts, un Pirmās instances tiesas 2001. gada 6. decembra spriedums lietā T-43/98 *Emesa Sugar/Padome, Recueil*, II-3519. lpp., 59. punkts). Tādējādi pat viena šī nosacījuma neesamība ir pietiekama, lai noraidītu prasību par zaudējumu atlīdzību (Pirmās instances tiesas 2003. gada 17. decembra spriedums lietā T-146/01 *DLD Trading/Padome, Recueil*, II-6005. lpp., 74. punkts).
- ⁹² Šajā gadījumā vispirms ir jāpārbauda apgalvojumi par Parlamenta rīcības prettiesiskumu.

— Par Parlamentam pārmesto rīcību

- ⁹³ Jāatgādina, ka, runājot par pirmo no iepriekš 90. punktā minētajiem trīs Kopienų ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumiem, judikatūrā ir paredzēts, ka ir jābūt pierādītam pietiekami būtiskam tādas tiesību normas pārkāpumam, kas piešķir tiesības privātpersonām. Runājot par prasību, saskaņā ar kuru pārkāpumam ir jābūt pietiekami būtiskam, noteicošais kritērijs, kas ļauj uzskatīt, ka minētais nosacījums ir izpildīts, īpaši ja attiecīgajai iestādei ir plaša rīcībās brīvība, ir tas, ka šī iestāde acīmredzami un būtiski ir pārkāpusi savu izvērtēšanas pilnvaru robežas. Ja šai iestādei ir tikai būtiski sašaurinātas izvērtēšanas pilnvaras vai pat to nav vispār, pietiek tikai pierādīt Kopienų tiesību pārkāpumu, lai pierādītu, ka pastāv pietiekami būtisks pārkāpums (Tiesas 2000. gada 4. jūlija spriedums lietā C-352/98 P *Bergaderm un Goupil/Komisija, Recueil*, I-5291. lpp., 43. un 44. punkts, un Pirmās instances tiesas 2001. gada 12. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 un

T-225/99 *Comafrica un Dole Fresh Fruit Europe/Komisija, Recueil*, II-1975. lpp., 134. punkts).

- 94 Turklāt, kaut arī privilēģijām un imunitātei, ko protokols piešķir Eiropas Kopienām, ir tikai funkcionāls raksturs tādā ziņā, ka to mērķis ir novērst šķēršļus Kopienų darbībai un neatkarībai (Tiesas 1989. gada 11. aprīļa rīkojums lietā 1/88 SA *Générale de Banque/Komisija, Recueil*, 857. lpp., 9. punkts, un 1990. gada 13. jūlija rīkojums lietā C-2/88 IMM *Zwartveld u.c., Recueil*, I-3365. lpp., 19. punkts), tās tomēr tika skaidri piešķirtas Parlamenta locekļiem, kā arī Kopienų iestāžu ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem. Fakts, ka privilēģijas un imunitāte ir paredzētas Kopienų publiskajās interesēs, pamato iestādēm piešķirtās pilnvaras vajadzības gadījumā atcelt imunitāti, bet tas nenozīmē, ka šīs privilēģijas un imunitāte ir tikušas piešķirtas tikai Kopienai, nevis arī tās ierēdņiem, pārējiem darbiniekiem un Parlamenta locekļiem. Tādēļ ar protokolu attiecīgajām personām ir radītas subjektīvas tiesības, kuru ievērošana tiek nodrošināta ar tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmu, kas noteikta Līgumā (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2008. gada 15. oktobra spriedumu lietā T-345/05 *Mote/Parlaments, Krājums*, II-2849. lpp., 28. punkts; tāpat skat. pēc analogijas Tiesas 1960. gada 16. decembra spriedumu lietā 6/60 *Humblet/Beļģija, Recueil*, 1125. un 1148. lpp.).
- 95 Ir jākonstatē, ka vēstulē, kuru viņš nosūtīja Parlamenta priekšsēdētājam 2005. gada 7. aprīlī, lūdzot vērsties Juridiskajā komisijā ar pieteikumu par prasītāja parlamentārās imunitātes aizstāvēšanu, R. Romanjoli atsaucās uz protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu, norādot, ka B. Golnišam parlamentārā imunitāte esot paredzēta Francijas konstitūcijas 26. pantā, kurā noteikts, ka asambleja, kurā parlamentārietis piedalās, var prasīt apturēt kriminālprocesu. Līdz ar to viņš saskaņā ar Parlamenta iekšējā reglamenta 6. panta 3. punktu ar B. Golniša piekrišanu darbojas viņa imunitātes aizstāvēbai.
- 96 Tiesas sēdē Parlaments atzina, ka R. Romanjoli pieteikuma priekšmets pilnīgi skaidri esot bijis panākt no Parlamenta, lai tas saskaņā ar protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu un Francijas konstitūcijas 26. pantu prasītu apturēt kriminālprocesu.

- 97 Jākonstatē, ka, ievērodams tam izteikto Juridiskās komisijas priekšlikumu neaizstāvēt B. Golniša imunitāti un atsaukdami uz šīs komisijas ziņojumu apstrīdētajā lēmumā, neizsakot nekādas iebildes par minētajā dokumentā norādītajiem motīviem, Parlaments apstiprināja ziņojuma motīvus.
- 98 No tā izriet, ka kritika, kas ir formulēta pret Juridiskās komisijas ziņojuma pamatojumu, ir jāvērtē kā tāda, kas ir vērsta pret paša apstrīdētā lēmuma motīviem (šajā ziņā skat. iepriekš 94. punktā minēto spriedumu lietā *Mote/Parlaments*, 59. punkts).
- 99 No Juridiskās komisijas ziņojumu projektiem izriet, ka:
- pirmā ziņojuma projekta secinājumos tika piedāvāts aizstāvēt prasītāja imunitāti, pamatojoties uz protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu;
 - otrā ziņojuma projekta secinājumos tika piedāvāts neaizstāvēt prasītāja imunitāti, balstoties uz pamatojumu, kurš pamatots ar protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu;
 - trešā ziņojuma projekta secinājumos tika piedāvāts neaizstāvēt prasītāja imunitāti, ne pamatojoties uz protokola 9. pantu, ne pamatojoties uz tā 10. pantu;

- tā pēdējā ziņojuma versijas secinājumi, kādus tos ir pieņēmusi Juridiskā komisija un pēc tam pats Parlaments, ir neaizstāvēt prasītāja imunitāti, sadaļas ar nosaukumu “III. Piedāvātā lēmuma pamatojums” 1. punktā precizējot, ka Juridiskā komisija ir nolēmusi, ka šī lieta ir jāpārbauda, ņemot vērā protokola 9. pantu.
- 100 Ņemot vērā Parlamentam iesniegtā pieteikuma saturu, kura priekšmets bija panākt kriminālprocesa apturēšanu saskaņā ar protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu un Francijas konstitūcijas 26. pantu, ir jāuzskata, ka Parlaments, nolemjot pārbaudīt šo pieteikumu tikai saskaņā ar protokola 9. pantu, ir atteicies pārbaudīt šo pieteikumu atbilstoši protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktam.
- 101 Jāatzīst, ka Parlamentam ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz virzienu, ko tas vēlas piešķirt lēmumam, kas pieņemts pēc tāda pieteikuma kā šajā gadījumā iesniegtais.
- 102 Tomēr, tā kā šajā gadījumā Parlamentam bija iesniegts pieteikums apturēt kriminālprocesu, pamatojoties uz protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu, kas bija nepārprotami, jautājums par to, vai lēmums bija jāpieņem, pamatojoties uz protokola 9. pantu vai protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu, neietilpa Parlamenta rīcības brīvībā.
- 103 Jākonstatē, ka Parlaments nav lēmis apmierināt vai neapmierināt tam iesniegto pieteikumu, kas būtu lēmums, kurš izrietētu no tā rīcības brīvības.
- 104 Turpretim Parlaments ir atbildējis uz tam iesniegto pieteikumu, ka tas nedomā aizstāvēt prasītāja imunitāti, ņemot vērā protokola 9. pantu.

- 105 Jākonstatē, ka, nelemjot, pamatojoties uz protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu, Parlaments nav pieņēmis lēmumu attiecībā uz iespējamu kriminālprocesa apturēšanu, kas ir paredzēta Francijas konstitūcijas 26. panta 3. punktā.
- 106 Protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunkta noteikumos ir norādīts, ka deputātu imunitātes, kas viņiem ir savas valsts teritorijā, apjomu un piemērojamību nosaka dažādās valsts tiesības, uz kurām atsaucas šī tiesību norma.
- 107 Turklāt, ņemot vērā, ka atbilstoši Akta par Eiropas Parlamenta locekļu ievēlēšanu vispārējās tiesās vēlēšanās (OV 1976, L 278, 5. lpp.) 7. panta 2. punkta pirmajai daļai kopš Eiropas Parlamenta 2004. gada vēlēšanām Eiropas Parlamenta locekļa amats nav savienojams ar valsts parlamenta locekļa amatu, Eiropas Parlamentam bija jānodrošina protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktā paredzētās imunitātes efektivitāte, ko Parlaments atzina tiesas sēdē.
- 108 Tā kā iepriekš 94. punktā norādīto iemeslu dēļ protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktā, kura mērķis — skatot to kopā ar valsts tiesību normām, uz kurām tajā ir atsauce, — ir radīt Parlamenta locekļiem imunitātes sistēmu viņu valsts teritorijās Parlamenta sesiju laikā, konkrētajām personām ir noteiktas subjektīvas tiesības un līdz ar to tajā ir ietverta tiesību norma, kuras mērķis ir piešķirt tiesības Parlamenta locekļiem, kuriem tās ir, no tā izriet, ka, nelemjot, pamatojoties uz protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu, Parlaments pietiekami būtiskā veidā ir pārkāpis tiesību normu, kuras mērķis ir piešķirt privātpersonām tiesības.
- 109 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai ir izpildīti pārējie Kopienas ārpusligumiskās atbildības iestāšanās nosacījumi, proti, tie, kur attiecas uz zaudējumu esamību un cēloņsakarību.

— Par cēloņsakarību

- 110 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības jomā nosacījums par cēloņsakarības esamību ir izpildīts, ja ir tieša faktiskā cēloniska saikne starp attiecīgās iestādes vainu un norādīto kaitējumu; šīs saiknes pastāvēšana jāpierāda prasītājam. Kopienai var saukt pie atbildības tikai par kaitējumu, kas pietiekami tieši izriet no attiecīgās iestādes prettiesiskās rīcības (Tiesas 1992. gada 30. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-363/88 un C-364/88 *Finsider u.c./Komisija, Recueil*, I-359. lpp., 25. punkts, un Tiesas 2007. gada 5. jūlija rīkojums lietā C-255/06 P *Yedaş Tarım ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret/Padome* un Komisija, Krājumā nav publicēts, 61. punkts), proti, šai rīcībai ir jābūt galvenajam kaitējuma cēlonim (skat. Pirmās instances tiesas 2000. gada 12. decembra rīkojumu lietā T-201/99 *Royal Olympic Cruises u.c./Padome* un Komisija, *Recueil*, II-4005. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra). Savukārt Kopienai nav jāatbildzina jebkuras kaitējuma radītās sekas, pat netiešas, ko ir radījušas tās iestāžu darbības (šajā ziņā skat. Tiesas 1979. gada 4. oktobra spriedumu apvienotajās lietās 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 un 45/79 *Dumortier frères u.c./Padome, Recueil*, 3091. lpp., 21. punkts).
- 111 Prasītājs apgalvo, ka iepriekš 83. punktā atgādinātās Parlamenta prettiesiskās darbības esot pamats goda aizskarumam, uz kuru viņš atsaucas.
- 112 Tomēr jānorāda, ka prasītājs savā 2009. gada 23. jūlija atbildē uz Pirmās instances tiesas uzdoto rakstveida jautājumu precizēja, ka pēc Kasācijas tiesas sprieduma nav pilnībā zudis ar apstrīdēto lēmumu radītais morālais kaitējums. Prasītājs arī pats norādīja, ka Francijas iestāžu uzsāktais kriminālprocess pret viņu esot šī kaitējuma vai tā daļas pamatā.
- 113 Līdz ar to Parlamenta prettiesiskā darbība, atsakoties pārbaudīt pieteikumu, balstoties uz protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu, un tādējādi neatbildot viņam, balstoties uz šo pamatu, nav tiešs un galvenais cēlonis goda aizskaršanai — vai vismaz daļai no goda aizskaršanas —, uz kuru viņš atsaucas.

- 114 Turklāt katrā ziņā ir jānorāda, ka prettiesiskums apstrīdētajā lēmumā nevar būt tiešs un galvenais cēlonis goda aizskārumam, uz kuru atsaucas prasītājs.
- 115 Kā to savā atbildē uz Pirmās instances tiesas uzdoto rakstveida jautājumu par Kasācijas tiesas sprieduma sekām atzina prasītājs, ja Parlaments būtu pamatojies uz protokola 10. panta pirmās daļas a) apakšpunktu, tas būtu varējis juridiski korekti pieņemt kā lēmumu prasīt kriminālprocesa apturēšanu, tā arī lēmumu neprasīt kriminālprocesa apturēšanu.
- 116 Lēmumam prasīt kriminālprocesa apturēšanu patiesībā nepiemīt šajā sakarā Parlamentam iesniegta pieteikuma neizbēgamās sekas, ņemot vērā tam šajā jomā piešķirto plašo rīcības brīvību.
- 117 Tādējādi tas, ka, pamatojoties uz kļūdainu juridisko pamatu, Parlaments nav apmierinājis tam iesniegto pieteikumu prasīt kriminālprocesa apturēšanu, nav tiešs un galvenais cēlonis apgalvotajam kaitējumam, pieņemot, ka šis kaitējums ir pierādīts.
- 118 Tā kā nav pierādīta cēloņsakarība, prasība par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida kā nepamatota, nav jāpārbauda pēdējais no Kopienas atbildības iestāšanās nosacījumiem, proti, kaitējuma esamība.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 119 Prasītāja prasījums ir piespriet Parlamentu samaksāt viņam summu EUR 4000 apmērā par izmaksām, kas radušās sakarā ar viņa pārstāvību un prasības pieteikuma sagatavošanu. Viņš paļaujas uz Vispārējās tiesas pienācīgu vērtējumu attiecībā uz viņa pieteikuma pieņemamību.
- 120 Parlaments apgalvo, ka vienotas summas, kādu to prasa prasītājs, norādīšana neesot paredzēta Reglamenta 87. un nākamajos pantos un ka līdz ar to prasība piespriet Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus esot nepieņemama.
- 121 Saskaņā ar Reglamenta 91. panta b) punktu par atlīdzināmiem tiesāšanās izdevumiem tiek uzskatīti nepieciešamie izdevumi, kas lietas dalībniekiem radušies lietas vešanas sakarā, jo īpaši ceļa un uzturēšanās izdevumi, kā arī atlīdzība pārstāvjiem, padomdevējiem vai advokātiem.
- 122 Lai gan viņam šajā ziņā nav tiesību uz vienotu summu, ir jāuzskata, ka prasītāja prasības mērķis ir piespriet Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Līdz ar to tā nav nepieņemama.
- 123 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punkta pirmajai daļai lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 124 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 6. punktam, ja tiesvedību lietā izbeidz pirms sprieduma taisīšanas, Vispārējā tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem pēc saviem ieskatiem.

125 Šajā gadījumā ir jānolemj, ka Parlaments sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī divas trešdaļas no prasītāja tiesāšanās izdevumiem, tostarp tiem, kuri saistīti ar pagaidu noregulējuma tiesvedību.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nospriež:

- 1) **izbeigt tiesvedību par prasību par lēmuma atcelšanu;**
- 2) **noraidīt prasību par kaitējuma atlīdzību;**
- 3) **Eiropas Parlaments sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī divas trešdaļas no Bruno Golniša tiesāšanās izdevumiem, tostarp tiem, kuri saistīti ar pagaidu noregulējuma tiesvedību;**

- 4) **Bruno Golnišs sedz vienu trešdaļu no saviem tiesāšanās izdevumiem, tostarp tiem, kuri saistīti ar pagaidu noregulējuma tiesvedību.**

Azizi

Cremona

Frimodt Nielsen

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 19. martā.

[Paraksti]